

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznika. — Inserati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 200 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davki posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 659
podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 8 — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Po sprejetju Rooseveltovega zakona

Ameriški senat je sprejel z veliko večino zakon o pomoči Angliji in drugim demokratičnim državam — Predsednik Roosevelt bo takoj po podpisu predložil ogromne kredite za izvajanje svojega zakona

Washington, 10. marca. s. (Tass) Senat je v soboto pozno ponoči s 60 : 31 odobril zakonski osnutek o posojanju vojnega materiala demokratičnim državam. Za zakon je glasovalo 49 demokratov, 10 republikancev in 1 neodvisen senator. Proti zakonu pa 13 demokratov, 17 republikancev in en neodvisen senator.

Kakor poroča United Press, je predsednik reprezentančne zbornice Reymburn sporočil, da bo reprezentančna zbornica sklicana na sejo v torek, ter da bo ob tej priliki naprosil poslance, da zakonski osnutek v obliki, kakor je bil sprejet v senatu, soglasno odobri. Na ta način bo Roosevelt lahko že v sredo zakon podpisal, naskar bi takoj stopil v veljavo. United Press tudi javlja, da bo takoj nato predsednik Roosevelt predložil kongresu v odobritev finančne kredite za izvajanje novega zakona. Zaenkrat namerava Roosevelt zagotoviti v ta namen kredit v višini ene milijarde dolarjev.

Washington, 10. marca. AA. (Reuter). Načrt zakona o pomoči omogočuje predsedniku:

1. da odredi zdavo tovarn ali ladjedelnic ali da na kakršni koli način preskrbi vse, kar je potrebno za narodno obrambo, bodisi, da je namenjeno Ameriki ali državam, v pogledu katerih predsednik stoji na stališču, da je obramba teh držav bitna za Zedinjene države.

2. nudi možnost, da bo vojaški material izročen zainteresiranim na različne načine: s posojanjem, izmenjavo ali prodajo.

3. dovoljujejo se poplave na račun tujih vlad. Angleške oklopne ladje n. pr. bodo lahko popravili v ladjedelnicah v Brooklinu, če predsednik smatra, da je ta ukrep v skladu z interesi Zedinjenih držav.

4. vlade, ki življajo pomoč Zedinjenih držav bodo mogle dobiti vsa poročila glede obrambe, načrte ali fotografije kopije, ki se nanašajo na izročene predmete.

V smislu zakona o sprejetih amandmanih bodo ta posebna pooblastila predsednika prenehala 4. junija 1943. Skupna vrednost materiala, ki ga morajo ameriške vojaške ustanove neposredno dati, je omejena na 300 milijonov funtov šterlingov. Predsednik Zedinjenih držav bo imel tudi v smislu teh mandatov možnost posvetovati se s šefi narodne obrambe prej, kakor pa bi Zedinjene države odstopile material. Končno bo predsednik redno poročal kongresu in ga bo obveščal o tem, kako se je posluževal danih mu pooblastil.

Triletni načrt za podpiranje Anglije

Washington, 10. marca. e. AA. (Reuter). Izve se, da bo po sprejetju zakona o posojanju in zakupu vojnega materiala Angliji izdelan triletni načrt o podpori Zedinjenih držav Angliji. Kakor zatrjujejo, je ta načrt že izdelan. Znano je, da bo ta zakonski načrt stvarno stopil v veljavo v sredo in od tega trenutka se bo takoj pričela v najobsejnejši meri nuditi podpora Angliji.

Washington, 10. marca. s. (Reuter). Pričakujejo, da bo program za posojanje ameriškega vojnega materiala demokratičnim državam dočel za prihodnja tri leta posoditev v vrednosti približno 10 milijard dolarjev. V tem smislu bo stavila vlada kongresu v odobritev potrebne kredite.

Anglija dobi „komarje“

Washington, 10. marca. AA. (Reuter). Na odločilnem mestu izjavljajo, da bo Anglija, po sprejetju zakona o pomoči demokratičnim državam, dobila mnogo majhnih toda zelo okretnih in okretnih ladij, tako zvaljenih „komarjev“. Te ameriške ladje bodo imele nalogo, da se bore proti nemški podmornici. Prav tako bodo v množinah izdelovali male ladje za izstreljevanje torpedov.

Na pristojnem mestu izjavljajo, da se po načrtu za pošiljanje podpore Angliji ne predvideva pošiljanje rušilcev ali drugih vojni ladij večjega obsega. Glede podpore Anglije v živilih bo sestavljen seznam, toda ta načrt spada šele v drugo vrsto. Ta načrt je bil izdelan na konferencah med ministrom za kmetijstvo, vojsko in mornarico. Prav tako smatrajo, da bo Anglija še naknadno naročila vojni material v Zedinjenih državah. Z ameriške strani se bo storilo vse, da bodo ta naročila kakor tudi prejšnja čim prej izvršena.

Opozicija je utihnila

Washington, 10. marca. AA. (Reuter). Pri poslednjih debatah v senatu o zakonu je opozicija utihnila. Že v petek popoldne se je videlo, da se je vpliv opozicije precej poslabšal.

Opozicijo je do konca prejšnjega tedna zelo podpirala javnost, kakor se vidi iz velikega števila pism, ki so prihajala iz vseh krajev države. V ponedeljek in torek pa so pisma prenehala. Nasprotniki predloga so v sredo in torek poslali javnosti poziv, naj čim več piše senatorjem, da bi glasovali proti predlogu.

Ta poziv pa je ostal brez odgovora. Med debato v soboto je prišlo do incidenta. Ne-

ka ženska, ki je bila na tribuni, je razvila in vrgla v dvorano zastavo, na kateri je bilo napisano, da je treba glasovati proti zakonu.

Vojna združuje angleški in ameriški narod

London, 10. marca. s. (Reuter). V angleških krogih je bila izredno ugodno sprejeta vest, da je ameriški senat odobril zakon o posojanju vojnega materiala. Poluradni angleški komentar pravi, da sta od danes naprej angleški in ameriški narod združena v vojnih prizadevanjih. Za vsako angleško

tovarno dela danes tudi po ena ameriška tovarna, za vsakega angleškega delavca tudi po en ameriški delavec.

Topov, ladij, letal, tankov in drugega vojnega materiala v vrednosti 400 milijonov dolarjev bo takoj poslanih iz Zedinjenih držav v Anglijo. Poleg tega bo Anglija deložna tudi materiala iz ameriškega oborožitvenega programa. Že doslej sta ameriška vojska in mornarica naročili za 16 milijard dolarjev materiala, med drugim 50.000 letal, 9000 tankov, 380 vojni ladij, 17.000 težkih topov in 33 milijonov granat.

Kakor je izjavil včeraj mornariški minister Knox, bo lahko odsej predsednik Roosevelt vso veliko ameriško proizvodnjo stavil na razpolago Angliji.

Angleški krogi poudarjajo, da bo sedaj poleg angleške mobilizirane tudi vsa ameriška industrija. Zedinjene države proizvajajo štirikrat več jekla in desetkrat več motorjev za letala.

Poleg vojnega materiala pa bo Anglija prejela iz Zedinjenih držav tudi živež. Kakor je predsednik Roosevelt dejal v svojem govoru v soboto ponoči, so ameriške zaloge živeža dovolj velike, ne samo za Ameriko samo, temveč tudi, da preskrbe vse demokratične države, ki so prijateljice Amerike. Zedinjene države bodo, kakor pravi v angleških krogih, odsej ne samo arzenal, temveč tudi žitnica demokratičnih držav.

Grška ofenzivna akcija

Grki so zavzeli nove postojanke — Siloviti italijanski protinapadi — Glavni boji med Tepelenijem in Klisuro



Atene, 10. marca. s. (At. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem sinočnjem 134. vojnem poročilu:

Naša ofenzivna akcija se je včeraj nadaljevala ter so bile zasedene nove sovražne postojanke. Da bi zadral našo ofenzivo, je podvzel sovražnik silovite protinapade, ki pa so bili vsi z velikimi žrtvami za sovražnika odbiti. Zasedli smo okoli 150 sovražnih vojakov in velike množine vojnega materiala, ki je obležalo na bojiščih. Letalstvo je uspešno sodelovalo s kopno vojsko pri teh operacijah.

Angleško poročilo

London, 10. marca. AA. (Reuter) Posebni Reuterjev dopisnik z albanske meje poroča, da so se včeraj na osrednjem delu bojišča razvili živahni boji in so Grki tam izvedli več uspešnih napadov in zasedli okrog 100 italijanskih vojakov, zaplenili pa še nekaj avtomatskega orožja in en top. Grško in angleško letalstvo je izvedlo napade na zaledje italijanskih čet. Neka italijanska eskadrila je skušala bombardirati čete za grškimi postojankami, pa so jo odbili s protiletalskim ognjem. V dolini reke Skumbe severno od Podgradca je grško topništvo prisililo k močvi več strojniških gnezd. Italijani ne poskušajo izvesti ofenzive v tem odseku, vendar pa se močno upirajo grškim napadom.

Ameriška poročila

Atene, 10. marca. s. (Ass. Press) Po grških informacijah so Grki v zadnjih dveh

dneh, odkar so zopet pričeli z ofenzivo, zasedli skupno 2200 sovražnih vojakov. Med drugim je uspešno Grkom uničiti eno italijansko topniško baterijo.

Čeravno grška poročila ne povedo, kje se razvijajo trenutno glavni boji v Albaniji, se je zvedelo, da je glavna grška ofenziva usmerjena proti italijanskim postojankam na severu med Tepelenijem in Klisuro. Posebno važno vlogo v teh bojih je imelo grško gorsko topništvo, ki je doseglo velike uspehe. Grki so z največjo hitrostjo predstavljali svoje topniške postojanke v skladu z napredovanjem pehote.

Angleško letalstvo je prav tako sodelovalo v bojih in je napadlo koncentracije sovražne vojske in motorizirane transporte. Po grških informacijah so angleški lovci v soboto sestrelili pri Tepeleniju pet italijanskih letal.

Mussolini na bojišču?

Atene, 10. marca. s. (Columbia B. S.) Italijanski častniki, ki so bili v petek ujeti na bojišču pri Tepeleniju, pripovedujejo, da je te dni ministri predsednik Mussolini osebno inspiciral italijanske postojanke na bojišču. Mussolini se je v oklopnem vozilu podal tudi v prve postojanke pri Tepeleniju. Isti ujetniki pravijo, da sta bila v bojih v drugi polovici preteklega tedna med drugim ranjena italijanski prosvetni minister Bottai in podtajnik za korporacije, ki sta se oba borila v diviziji „Giulia“.

Vojna v Afriki

Angleži prodirajo proti Hararju v Abesiniji — Vsakodnevni letalski napadi na Malto

Kairo, 10. marca. s. (Reuter) Včerajšnje uradno poročilo poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja, da so angleške čete, ki prodirajo iz Somalije v Abesinijo, zasedle Gabredero, ki leži še več nego na pol poti iz Mogadiscia do Hararja. Sicer na bojiščih na Bliznjem vzhodu ni bilo večjih dogodkov.

Poveljstvo angleškega letalstva javlja, da so angleška letala v petek zvečer bombardirala pristanišče in kolodvor v Tripolisu. Več bomb je direktno zadelo cilje. Druga letala so bombardirala sovražna letališča v Tripolitani. Vsa angleška letala so se vrnila s teh operacij.

Kairo, 10. marca. s. (Reuter) Uradno poročajo, da so včeraj sovražna letala zopet

napadla Malto. Na otoku je bil v teku dneva štirikrat letalski alarm, vendar so se samo enkrat, in sicer zgodaj zjutraj letala približala otoku ter so s strojnimi obstreljevali razne objekte. Uradno poročilo pravi, da je bilo povzročeno nekaj škode na javnem inetju. Protiletalsko topništvo je en nemški bombnik tipe Junkers sestrelilo. Stiri člani posadke sestreljenega letala so se ubili.

Kairo, 10. marca. s. (Reuter) Po uradnih podatkih je bilo doslej nad Malto sestreljenih skupno 110 nemških letal. 50 nadaljnjih nemških letal je bilo nad otokom tako poškodovanih, da se verjetno niso utegnile vrniti na svoja oporišča, manj poškodovanih pa je bilo še 40 drugih. Angleži

so izgubili doslej nad Malto v bojih z Nemci 15 aparatov.

Izjava generala Smutsa

Nairobi, 10. marca. s. (Reuter) Južnoafriški ministri predsednik general Smuts je pred svojim odhodom na letališču v Nairobiju podal angleškim novinarjem izjavo o rezultatih svojih obiskov v Keniji in v Lairo.

Smuts je dejal, da se dogodki v Vzhodni Afriki razvijajo izredno dobro. Vojaška kampanja v Italijanski Somaliji bo skoraj končana, vojna v Abesiniji pa stopa po Smutsovem mnenju prav tako v končno razdobje. Italijani v Abesiniji se umikajo v notranji obrambni krog. Ni verjetno, da bi vojna za Abesinijo trajala dolgo časa.

Na konferenci, ki jo je imel v Kairu z zunanjim ministrom Edenom in načelnikom generalnega štaba Dillom, je bila proučena tudi možnost, kako bi bilo mogoče najbolje izkoristiti angleško ekspedicijsko vojsko v Abesiniji. Nadalje je konferenca v Kairu temeljito proučila vsa vojna vprašanja za ves svet, vse njihove možnosti in izgleda. Smuts je dejal, da je z izidom konference povsem zadovoljen ter da je pričnan, da bo rodila zelo koristne rezultate.

General Smuts je nato z letalom odpotoval v Južno Afriko, in je že včeraj popoldne pristal na letališču v Pretoriji.

Francija bo sama branila svoje kolonije

Vichy, 10. marca. s. (Ass. Press) Snoci je bilo objavljeno službeno poročilo, ki pravi: Podpredsednik francoske vlade admiral Darlan je priredil v nedeljo privatno kosilo na čast generalnemu delegatu francoske vlade v kolonijah, generalu Weygandu. Pri kosilu so bili navzoči tudi vojni minister Huntzinger, letalski minister Bergeret in ministri za kolonije.

Nato je bila konferenca, ki je razpravljala o vseh političnih, vojaških in gospodarskih vprašanjih francoskih kolonij. Možnosti obrambe proti vsakemu zunanjemu napadu na francoske kolonije v Afriki je bila posvečena posebna pozornost ter so bile ponovno potrjene obveznosti, ki jih je prevzel v okviru pogodbe o premirju maršal Pétain, da bo Francija s svojo vojsko branila severnoafriške kolonije proti vsakemu napadu od zunaj.

Temu komunikiju pripisujejo znatno važnost, ne samo ker poudarja odločnost Francije, da brani svoje kolonije, temveč tudi zato, ker izrecno naglašajo, da se bo to zgodilo brez vsake tuje pomoči.

Odločilni francoski odgovor Japonski

Tokio, 10. marca. AA. (DNB.) Poluradno je bilo objavljeno, da bo danes popoldne sklepna konferenca pred podpisomčasne mirovne pogodbe med Francijo, Indokino in Siomom. Pogodba bi morala biti podpisana že včeraj, pa je bil podpis odložen zaradi tega, ker francoski veleposlanik Henry še ni prejel zadnjih navodil iz Francije in bo šele danes zunanjemu ministru Matsuoki izročil odločilni odgovor Francije.

Japonska in Nizozemska Indija

London, 10. marca. s. (Columbia B. S.) Davi sta s posebnim letalom odpotovala iz Londona v Batavijo nizozemski zunanji minister van Kleffens in še neki drugi član nizozemske vlade, ki bosta osebno vodila gospodarska pogajanja med Japonsko in Nizozemsko Vzhodno Indijo.

Moč naše vojske



Naj nam usoda določi kakršnokoli bodočnost, ponosni na svojo preteklost in v zavesti svojih dolžnosti in pravic v sedanjosti stopamo mi vojniki vedrega čela in visoko dvignjenih glav dogodkom nasproti. Naše geslo je:

Vse za kralja in domovino!

Iz govora komandanta dravske divizije generala I. J. Stefanoviča, ki je zastopal ministra vojske in mornarice na večeršnjem vojaškem koncertu v Ljubljani v proslavo 25letnice prve jugoslovenske dobrovoljske divizije v Rusiji

Kar je s krvjo pridobljeno, moramo braniti

Novi Sad, 10. marca. AA. V učiteljskem domu v Novem Sadu so včeraj otvorili učiteljsko čitalnico in knjižnico. Te svečanosti se je udeležil minister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantič, ban dunavske banovine Dr. Kijurina, poveljnik armije general Milan Radenković ter delegati raznih ustanov in korporacij.

Predsednik čitalnice dr. Milan Protić je otvoril svečanost s pozdravnim govorom, nato pa je spregovoril minister Dušan Pantič, ki je učiteljem priznal njihovo domoljubno delo pri vzgoji bodočih rodov, ki bodo ohranili s krvjo pridobljeno veliko domovino. Dalje je med drugim rekel: Kar je s krvjo pridobljeno, moramo braniti in učitelji so tu, da pri naši mladini neгуjoje ljubezen do kralja in domovine, da bi bila naša mladina dostojen naslednik svojih prednikov. Naša sveta dolžnost je, da delamo vztrajno za razvoj vseh kulturnih pribojev in da nadoknadimo tisto, kar smo v tem smislu izgubili zaradi stoletne borbe, ki so nam jo naložile prilike.

Za kralja, domovino in narod

Novi Sad, 10. marca. AA. Včeraj je bil v Novem Sadu letni občni zbor oblastnega odbora Aerokluba, ki so se ga udeležili minister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantič, ban dunavske banovine Dr. Branek Kijurina in delegati iz Novega Sada ter drugih mest dunavske banovine.

Minister Pantič je imel govor, v katerem je izrazil zadovoljstvo zaradi uspešnega dela oblastnega odbora v preteklem letu in poudaril, da h. vlada ceni napore Aerokluba in je med drugim rekel:

Pozivam našo mladino, da v teh časih vloži v delo svojo dušo, da groji ljubezen do kralja, dinastije, domovine in naroda. Kajti to domovino smo dobili po krvavih stoletnih bojih. V svojem delu bo imela naša mladina našo popolno pomoč. Samo tako s. bomo zagotovili svojo bodočnost.

Nemški vojaški narod ceni hrabrost jugoslovenskega vojaka

Rim, 10. marca. e. V zvezi z izjavo o odnošajih med Nemčijo in Jugoslavijo, ki jo je podal te dni predstavnik Wilhelmstrasse, se v berlinskih političnih krogih z največjimi simpatijami poudarja umerenost in daljnovidnost jugoslovenske politike. Nemčija goji tako pravico v Berlinu, iskrena čustva do naroda, ki je stoletja služil kot branik proti azijskim vpadom, ki je šele sedaj pričel živeti, ki šele sedaj okrevajo od težkih ran in ki je s svojimi predniki rešil in omogočil razvoj ostalih evropskih narodov. Ta narod ne bo n'komur dovolil, da ga izkoristi kot sredstvo svojih ciljev, ki za njegovo bodočnost nimajo pomenu. Nobena skrivnost ni, da je nemški vojaški narod vedno cenil hrabrost jugoslovenskega vojaka.

Vse za dobrobit kralja in domovine

Pomembne besede divizionarja generala Ljubomira Stefanovića na včerajšnji mogočni manifestaciji za našo vojsko

Ljubljana, 10. marca. V prisrčno, mogočno in pomembno manifestaciji za našo vojsko se je izpremenila včerajšnja proslava 25-letnice ustanovitve prve naše dobrovoljske divizije v Rusiji. Operno gledališče je bilo premajhno, da bi moglo sprejeti vse, ki so hoteli prisostvovati tej lepi patriotični prireditvi. Med odličnimi gosti so bili minister dr. Fran Kulovec, ban dravske banovine dr. Natlačen, komandant dravske divizije general Ljubomir Stefanović kot zastopnik vojnega ministra, brigadni generali Janež, Opačić in Mašić ter šefi vseh ljubljanskih državnih in samoupravnih uradov. Prireditve sama, zlasti pa njen moralni pomen za našo vojsko in civilno prebivalstvo, je pokazal, da bo treba v bodoče misliti še na druge take prireditve, kjer pride do tesnih stikov med vojaštvom in civilnim prebivalstvom in kjer ima slednje priliko izkazati svoje simpatije in povezanost z našo narodno vojsko.

Koncert se je pričel s Fučikovim »Triglavsko koračnico«, ki jo je zaigrala godba 40. pešpolka pod vodstvom viš. kapelnika Hercega. Med koračnico je zažarela pred občinstvom slika Bohinjskega kota s Triglavom, ki sta jo lepo poživila fantek in deklica v narodni noši. Tople pozdravne besede je izpregovoril predsednik propagandne sekcije ljubljanskega podborja UROIR ravatelj dr. Vinko Vrhunec. Njegove klenke, vere v moč naše vojske polne besede, so vzbudile viharno odobravanje.

Nagovor divizionarja generala Lj. Stefanovića

Po govoru dr. Vrhunca je stopil na oder komandant dravske divizije divizijski general Ljubomir Stefanović, navdušeno pozdravljen od vseh prisotnih. Očrtal je najprej zgodovino 1. dobrovoljske divizije v Rusiji, ki je pozneje skupaj z bratsko srbsko vojsko po treh letih krvavih borb odprla na solunski fronti vrata v svobodo in utrla pot zedinjenju vseh Jugoslovencov. Sestava te divizije je bila »zgodovinsko svetel moment jugoslovenske misli in naporov za izgraditev naše današnje skupne domovine«. Prva dobrovoljska divizija je stala v trenutku, ki je stopila v Dobružji v borbo, 20.541 oficirjev, podoficirjev in vojakov. V svojem sestavu je nosila štiri s slavo ovcenčane zastave starih srbskih polkov.

»Prva jugoslovenska divizija — je nadaljeval g. general — je bila sestavljena iz najboljšega in moralno najmočnejšega materiala, iz ljudi, ki jih nista zbrala sila ali zakon, temveč najbolj vzvišeni motivi, ljubezen do domovine in svobode ter želja po osvoboditvi in zedinjenju vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jugoslovenska divizija je predstavljala v svojem sestavu resnično idealno tvorbo, ki je bila v tistih dneh najmočnejši izraz naše jugoslovenske ideologije v letih 1915 in 1916. V Dobružji borbah je padlo 245 oficirjev in 8036 podoficirjev in vojakov, to je nad 40 odstotkov vseh borcev. Sovražnik pa je izgubil v teh bojih 14.800 moč, 15 topov in 8 strojnic.«

Dočim je poslušala množica besede generala Stefanovića o nesmrtnih delih 1. jugoslovenske dobrovoljske divizije s pobožnim molkom, je pričela prekinjati drugi del njegovega govora z orkanskim odobravanjem, ko je govoril o naši sedanji vojski: »Moč naše vojske je v tem, da predstavlja zbor najboljših moči našega naroda in njegovo odločnost braniti svobodo. Mi smo relativno majhni po številu, toda ni naroda v Evropi, ki bi bil večji od nas po ljubezni do svoje grude in svobode. V tem je največja moč naše vojske. Jugoslovenska vojska ima zelo bogate vojne izkušnje, ki so njeni člani sodelovali v številnih zmagovalnih vojnah. Ona je tudi tehnično dobro opremljena. Moralna sila našega naroda in slava naše vojske predstavljata danes brez dvoma dejstvo, s katerim je treba računati pri vseh kombinacijah balkanske politike. Sloviti po svoji hrabrosti in svojih vojaških sposobnostih v daljni in bližnji preteklosti, uživa danes naša vojska v svetu ugled, ki je v čast kraljevini Jugoslaviji. Ob vseh vrhlinah in taki pripravljenosti našega naroda ali, kar je isto, oborožene sile kraljevine Jugoslavije ni žrtve, ki je ne bi mogli doprinesiti, ako bi bilo postavljeno vprašanje naše svobode in naše pravice do svobodnega življenja na rodni grudi in naj nam usoda določi kakršnokoli bodočnost, ponosni na svojo preteklost in v zavesti svojih dolžnosti in pravic v sedanjosti, stopamo mi vojniki vedrega čela in visoko dvignjenih glav do

godkom nasproti. Naše geslo je: Vse za dobrobit kralja in domovine!»

Od stavka do stavka je raslo navdušenje občinstva, ki je pritrjevalo mislim g. generala Stefanovića z aplavzom kakor ga ljubljanska opera že dolgo ni doživela. Z enakim odobravanjem je bil sprejet tretji del govora, v katerem je g. general apeliral na našo mladino in ki ga je zaključil z besedami našega velikega Prešerna: »Manjstrana noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi.« Ko je še sporočil pozdrave in zahvalo ministru vojske in mornarice za današnje lepo prireditve je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevskemu domu. Navdušeno se je vzkliku pridružila vsa množica, godba pa je zaigrala državno himno.

Govor bana dr. Natlačen

Po Jenkovi simfonični sliki »Kosovo« so se med igranjem godbe 40. pešpolka vrstile krasne neme slike iz naše preteklosti, zaključene z apoteozo jugoslovenske misli in državne zavesti. Bajonetni so se zalesketali okrog naše visoko dvignjene državne zastave in zadoneli so mogočni klici kralju, Jugoslaviji in naši vojski.

Potem je pa izpregovoril ban dr. Natlačen. Najprej je v imenu Slovencev prisrčno pozdravil našo vojsko, na katero smo pomislili in ji popolnoma zaupamo. Prepričani smo, je dejal g. ban, da se naš narod tudi danes v polni meri zaveda kako neprecenljiva vrednota nam je svoboda, brez katere ni napredka, ne sreče. Polni smo zaupanja, ker vemo, da budno bdi ob krmilu naš države modri krmar, kraljev namestnik namestnik knez Pavle (navdušene ovacije). Verujemo tudi, da preveča naša vojsko isto požrtvovalni in junaški duh, kakor v preteklosti. Zato lahko upravičeno zakličemo vsemu narodu: Kvišku glave! Naša junaška vojska naj živi!

Tudi banove besede so bile sprejete z navdušenim pritrjevanjem in na koncu njegovega govora je občinstvo ponovno manifestiralo za našo vojsko.

Koncert

Včeraj se je v proslavo 25-letnice ustanovitve prve jugoslovenske dobrovoljske divizije vršil v našem opernem gledališču prvi koncert za našo vojsko, ki so ga organizirali Udruženje rezervnih oficirjev, Udruženje vojnih dobrovoljcev in ljubljanska radijska oddajna postaja. Spored je poleg priložnostnih govorov divizionarja Lj. Stefanovića, bana dr. Natlačen, dr. Vrhunca in R. Pavlina obsegal glasbene točke. Vojaška godba je pod vodstvom kapelnika Herzoga prav lepo izvedla Fučikovo »Triglavsko koračnico«, Jenkovo simfonično sliko »Kosovo«, Zajčev duet in finale iz »Nikole Zrinjskega« in drugo, pevski zbor 40. pp. Triglavskega je ubralo in navdušeno zapel več vojaških in nacionalnih pesmi ter je s svojim izvajanjem žel prisrčno priznanje poslušalcev, zlasti še v alegorični sliki »Slovenec, Srb, Hrvat«, Ivan Levar je učinkovito recitalo Goljovo »Misel na mater« iz »Dobružje«, bežigraske pevsko društvo pa je lepo zapelo nekaj slovenskih narodnih vojaških pesmi. Celotno prireditev, ki je uspela odlično in je v celoti odsegla svoj namen, je režiral in poskrbel za efektne simbolične scene prof. Šest.

Prvega koncerta za našo vojsko nikakor ne nameravam vrednotiti s kakšnega umetniškega kriterija, ki tu ni bil niti vodilen, niti primaren. Mnogo važnejši se mi zdi marveč nacionalno-vojaško vzgojni vidik, ki zlasti v današnjih dneh postaja vedno važnejši. Naš vojak potrebuje poleg zavesti svojih vojaških, državljskih in nacionalnih dolžnosti še drugih spodbud, ki mu bodo v resno, strogo življenje prinašale elana, veselih trenutkov, polne vere v bodočnost, neomajno prepričanje v nujnost svobode svojega naroda in države, v pristnost kulturne in politične ter gospodarske samobitnosti svoje krone zemlje. V veliki meri mu more prispevati k temu cilju prav narodna pesem, bodisi da jo posluša, bodisi da jo poje sam. Ob njej se mu vzbujata samo zavest in odločnost braniti rodno grudo, ob njej se veseli in plemeniti, ob njej se neprestano spominja tistega, kar je značajnemu, svobodnemu človeku vedno najvišje: domovine. Ta čisto psihološki značaj učinkovanja pesmi je nelzemo pomemben za moralo vojske in ni čuda, da so mu v vseh časih odgovorni in njegovo važnost potrebno razumevali čimtelji izkazali največjo pozornost. Včerajšnji koncert za našo vojsko je pokazal, da je ta nujnost naša pravga odziva tudi v naši vojski in zdi se mi potrebno naglasiti, da se mora začeti pot nadaljevanja, poglabljanja in razširjanja v vseh možnih oblikah: z organizacijo popularizacije glasbe v vseh vrstah

naše vojske s pomočjo pevskih zborov, vojaških godb, gramofona, radija, gledališča, lastnega vojaškega gledališča, katerih ustanavljanje se je menda že začelo, primernih koncertov, pri katerih naj sodelujejo vsa naša tovrstna društva in podobno. Na misel mi prihaja potreba, da bi naša opera vsaj enkrat mesečno nudila vojaštvu prvovrstno brezplačno operno predstavo, s čemer bi marsikateri vojak vsaj enkrat v življenju imel priliko slišati opero, kar bi njegovi izobrazbi, ki jo mora razširiti tudi njegovo vojaško življenje, prispevalo znatni delež. Prepričan sem, da bi prej omenjeni načrt v svoji izvedbi mnogo pomenil še višji stopnji zavesti naše vojske in bi njeno

Horoskop za tekoči teden

od 10. do 16. marca 1941 glede na planetne tranzite s položajem Sonca ob rojstvu

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Utegnejo se pojaviti neveselosti v družabnem življenju. Za zdravje je nekoliko bolj kritično. Po 21. marcu zboljšanje za nekaj tednov.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Izkoristite dneve do 20. marca za karkoli, kajti poslej aspekti za nekaj časa ne bodo ugodni.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnju: Za zdravje še kritično, in sicer do 2. aprila. Zmanjšana energija in zaradi tega manjša možnost za uspehe. Bodite previdni pri ravnanju z nevarnim orodjem in vnetljivimi predmeti.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Razburkane razmere, toda mnogo žarkov sreče sije kljub temu in bistrovidni jih bodo opazili in izkoristili.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Nič posebnega dobrega glede finance, družbe, ljubezni in kupčije. Dobro premislite pred važnejšimi odločitvami.

Rojeni med 22. junijem in 22. julijem v Raku: Kritična doba za zdravje, sreča pa se obeta v poslovnih zadevah. Uspehi v družabnem življenju.

Rojeni med 23. julijem in 23. avgustom v Levu: Spoznavati morate vse resnosti živ-

ljenja in se boriti z raznovrstnimi težavami. Vztrajajte, da boste lažje vzdržali kritične dneve v maju.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Pazite na svoje zdravje, ognite se konfliktom in družbi, sicer pa vam je usojeno prav toliko sreče kot smole. Ako se pravilno razgledate, lahko uspete.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: V splošnem teko zadeve normalno, le za zdravje je teden precej kritičen.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Skorpionu: Dobre in slabe spremembe v zdravju. Morda boste gledali preveč črno v svet. Poslušajte dobre svetovalce in prenežite črne misli.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Bodite previdni v družabnem občevarju, pazite na izdatke, da ne bo deficita, odženite obrekovalce in izpolnite vestno službene dolžnosti.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Kdor je vaje borbe z usodo in premagovanju krivih in težav, bo napredoval tudi sedaj. Sicer pa zmanjšana energija in manjša možnost za uspehe.

ske misli med slovenskim narodom.

Ko je izbruhnila leta 1912 balkanska vojna, je bil pokojni br. dr. Oražen med prvimi zdravniki, ki je pohitel v bratsko Srbijo lečiti rane ranjenim srbskim junakom. Te lepe spomine je napisal v posebnih knjižici »Med ranjenimi srbskimi junaki«. Čas od balkanske do svetovne vojne je porabil, da bi jugoslovensko sokolstvo prav tako tudi formalno povezal v celoto. O tem nam jasno pričajo njegovi sestanki leta 1912 v Ljubljani in leta 1914 v Zagrebu s predstavnikih hrvatskega in srbskega sokolstva. Ideja teh sestankov naj bi se manifestirala na III. slovenskem vsokolskem zletu v Ljubljani 1913 oz. 1914, ki ga je avstrijska vlada prepovedala. Med svetovno vojno je bil tudi pokojni br. dr. Oražen med onimi nacionalisti, ki so jih preganjale avstrijske oblasti, vendar mu niso mogli do živga. Svetovno vojno je srečno preživel in veroval v vstajenje južnih Slovanov. To se mu je izpolnilo in tako je doživel srečni Vidovdan leta 1919, ko je bil v Novem Sadu izvoljen za prvega starosta JSS. Na tem mestu je ostal žal komaj eno in pol leta — prezgodaj je omahnil v narode večnosti.

Ob svoji smrti je zapustil v oporoki vse svoje premoženje revnim dijakom, v prvi vrsti studentom medicine nezakonjskih roditeljev, da bi jim na ta način olajšal pot do kruha.

Njegov pogreb v Ljubljani dne 13. marca 1921 je pokazal, kako spoštovan in priljubljen je bil naš prvi starosta dr. Oražen. Armada Sokolstva s stari, naša narodna vojska in večstolna množica ga je spremljala na njegovo zadnje domovanje k Sv. Krištofu. Od pokojnika so se poslovili v imenu sokolstva dr. Ravnihar, dr. Lazar Car in na žalni vsečnosti E. L. Gangl, mimo drugih stanovskih tovarišev. Danes počiva naš nepozabljeni brat dr. Oražen na novem pokopališču pri Sv. Križu, kamor vsako leto romajo Sokoli in dijaki, da počaste spomin vrlega Sokola rodoljuba in velikega dobrotnika dijaštva.

Bratu dr. Ivanu Oražnu — večna slava!

Iz Trb

— Krsti poroke in smrti v Trbovljah so bili krščeni: Vetrh Franc, Gačnik Hermina, Stariha Jožef, Kušar Cirila, Vukavčev Miroslav, Jelenc Marija, Oberžan Jožef, Zalaznik Cvetka Jan Ana, Kregar Erika, Vetrnik Slavka. — Poročili so se: Hudarin Adolf, rudniški strojnik in Povše Alojzija, služkinja; Kofar Alojz, rudar in Rodić Bogomir, šivilja; Kos Franc, rudar in Sovinšek Františka, šivilja; Dobovišek Avgust, rudar in Pirc Angela, služkinja; Medvesek Mihael, delavec in Buhaker Eliza, hči rudarja. Bilo srečno! — Umrli so: Dornik Franc, rudar, star 49 let, se onesrečil; Tomšič Viljem, krojaški pomočnik, star 28 let, se obesil; Podbevšek Ivan, star 26 let, skočila v Savo; Kmet Adela, kmečka hči, stara 28 let; Povše Marija roj. Zupan, žena rudarja, 61 let; Cerar Ignac, samski občinski urbožec, star 55 let. Naše sožalje!

— Občni zbor trboveljske podružnice CMD bo v četrtek 13. t. m. ob 19.30 v Sokolskem domu z običajnim dnevnim redom. Ko polagata obe tukajšnji podružnici obračun svojega dela, je dolžnost članstva, da se istega gotovo udeleži polnoštevno in s tem pokaže svojo narodno zavestnost.

— Opozorilo. O priliki sokolske prireditve za zimsko pomoč so se razširile po Trbovljah neosnovane vesti, ki škodujejo ugledu sokolskega društva. Opozorjamo, da bomo v bodoče proti vsem raznašalcem istih sodnijsko postopali. Ker so se v zadnjem času slična obrekovalanja že večkrat ponovila, prosimo vsakogar, ki zazna za enaka zlonamerna podtikanja, da javi ime raznašalca društveni upravi.

Iz Celia

— Točenje alkoholnih pijač rezervistom prepovedano. Predstojništvo mestne policije v Celju opozarja vse lastnike gostinskih obratov, da ne smejo dajati alkoholnih pijač rezervistom, ki odhajajo na orožne vaje. Vsi, ki ne bodo upoštevali te prepovedi, bodo strogo kaznovani.

— Ljudsko vseučilišče. V risalnici meščanske šole bo predaval dr. dr. 20. univ. prof. dr. Fran Mesenel o umetnosti v Savinjski dolini. Zanimivo predavanje bodo ponazorovale lepe skiptične slike.

— Poslopje OUZD v Vodnikov ulici, ki ga sedaj gradijo, bo, kakor je sedaj sklenil SUZOR, dvonadstropno in ne enonadstropno. Prva polovica poslopja bo dograjena do avgusta, naka se bo urad iz sosednega starega poslopja preselil v novo stavbo. Nato bodo staro poslopje podirli in tam zgradili drugi del novega poslopja.

— Kraljeva gledališka družina Narodnega gledališča v Beogradu uprizori v torek 11. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Kotičevsko učinkovito dvodejansko »Jazbec pred sodiščem« in Nušičev enodejanski »Muha« in »Analfabeta«. Predstava je izven abonmaja. Vstopnice so v predprodaji v Slomskovi knjigarni.

Pierre Mael:

Blodna ljubezen

Roman

Hermine je stopila korak nazaj, tako se je bila ustrašila srditega pogleda, s katerim jo je bila očila njena družica. Jeanne je opazila, da je bila s svojimi nepremišljenimi besedami zelo prestrašila sestrično. Zato je z mehkejšim in zaupljivim glasom odkrila mlademu dekletu svoje srce:

— Prav storiš, če me opozarjaš, da me ni nihče silil, omožiti se s poročnikom Romainom. To je čista resnica. Sama sem si izbrala Romaina de Quelerna za moža in priznam, da sem mu dala prednost pred drugimi. Če pa ne moreš razumeti te izpremembe v mojem srcu, me ne obsojaj; počakaj, da se omožiš sama, potem me boš pa razumela.

— Da, sama sem mu podala roko, to je moja edina krivda, da sem storila ta prenapljeni korak. Izbrala sem si poročnika Romaina za moža, zagledala sem se vanj, ko je hrabro korakal na čelu svoje stotnije. Uniforma mu je tistega dne zelo lepo pristojala. Očarala me je njegova lepa postava. Zakaj se je ta luč razpršila?

Povesila je glavo. Obraz se ji je zjasnil in oči so ji bile zažarele. Ob pritajenem razburjenju je nadaljevala:

— Vidi, Hermine, ljubezen hrepeni vedno po tem,

kar je daleč od nje in kar ji je tuje. Čim pa dosežemo predmet svojega hrepenenja, ga nehamo ljubiti.

— Pazi se, — jo je svarila Hermine. — Vidim, da si zmožna storiti nepremišljen korak, kajti sodeč po tvojih besedah, bi bilo vse na tem svetu samo prevara. Vsak človek bi moral le bežati pred resničnostjo.

— Ah, Jeanne, — je ugovarjalo mlado dekle nežno in otožno, — ne govori tako. Ali ne vidiš, da podiš od sebe srečo, ki nam cvete v edinem možnem načinu na zemlji, in to je družina in domača sreča. Zakonska sreča in materinska sreča sta ženski edino, kar jo more osrečiti in dvigniti.

Jeanne se je zasmejala. Uprla je svoj pogled v praznino in se zamislila. Rahel nasmeh ji je zaigral na ustih.

— Ne, — je dejala Jeanne z mladostno živahnostjo, — ne trdim, da bi moral bežati pred resničnostjo, zadostuje, da z njo ne živimo, da ne napravimo iz nje družice svojih dni in noči.

— Moj dobri angel, — ji je zašepetala, — ostani pri meni, kadar le moreš. Človek se počuti tako srečnega, če se more s kom posvetovati, če ga kdo vodi in ščiti. Ti si pa edino bitje na svetu, ki me zna s svojo modrostjo voditi in varovati vsake nesreče.

Potem je pa napeljala pogovor drugam.

— Da, — je dejala, — materinska sreča. V tem pogledu imaš prav. Biti mati je gotovo največja in

obenem najčistejša radost, edina, zaradi katere nam ni treba zardevati od sramu.

Zopet je stopila k Hermini, jo objela in vroče poljubila.

— Ne smeja pozabiti, da naju pričakujejo ob tleh v Port Louisu. Čas je že, da poobedujeva in se pripraviva na pot.

Odšli sta v jedilnico, kjer je služkinja povedala, da je miza pogrnjena.

Med obedom je bilo veselo; govorili sta in se smejala. Jeanne je bila zopet izredno dobre volje. Kmalu potem je pa izgubila duševno ravnotežje. Zbijala je šale o vsem mogočem, namigavala je na svojo zakonsko zvezo, toda brez trpkosti prejšnjega pogovora. Končno sta se sestrični oblekli in odšli žareči od mladosti in lepote v pristanišče, od koder sta se odpravila s čolnom na ladjo, pripravljeno k odhodu.

Obe sta bili v Lorientu zelo dobro znani. In v tem mestu je vse govorilo o njuni lepoti. Prišla je bila že v pregovor. Ljudje so govorili: Lepa je kakor gospodični La Fougereaye.

Hermine je bila sirota, Jeanne je pa imela še očeta in mater. Njen oče La Fougereaye je bil sodnik. Bil je preprost, trezen mož, toda brez prekipeljavostja srca, čeprav ga je hči edinka oboževala. Imel je to nesrečo, da se je oženil z lepo mladenko. Gospa La Fougereaye, hči veleindustrija, je slovela po svoji kmetnosti in lepoti. Hudobni jeziki so trdili, da je pripravila svojemu možu mnogo težkih ur in da je

imela na vesti njegovo zagrenjeno, nemirno življenje. Nič drugega niso mogli očitati tej lepi ženi, ki je bila še pri svojih štiridesetih letih tako mikavna, da niti mladostni čari njene hčere niso mogli zasenčiti njene lepote.

Bili sta res krasen par in vso pot sta bili predmet splošnega občudovanja. Zdelo se je, da hodita sreča in radost z njima. Zata nebo in morje zavoljo mladih lepotic oblekla sinji plašč, da je solnce njima na ljubo zalilo z zlatimi žarki obalo, da ju občudujejo celo pene na morskih valovih in da krožijo galebi njima v zabavo nad morskno gladino.

Jeanne je bila podedovala po svoji materi živahen, ognjevit temperament. Bila je izredno razburljiva in vrtoglava, vzgojena kot večina mladih deklet naših dni je uporabila vsa sredstva, da bi bila moškimi všeč. Veliko premoženje njenih staršev ji je omogočilo najboljše vzgojo. Bila je zelo nadarjena in znala je svoje vrline uveljavljati, da se je povsod odlikovala pred svojimi družicami in da se ji ni bilo treba bati nobene konkurence.

Precejnevala se je tako zelo, da je začela prezirati druge ljudi, da je sprejemala njihovo občudovanje in laskanje kot nekaj samo ob sebi umevnega.

Toda to ni bilo vse. Zrasla je bila in živela je v ozačju, kjer so se ji vsi dobrikali in jo hvalili tako, da je bil njen napuh še večji, da se je smatrala za bitje, vzvišeno nad drugimi, po svojih duševnih in telesnih vrlinah vredno, da zavzame izjemen položaj.